

MINISTERSTVO VNITRA
generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR

Č.j. MV-82113-1/PO-VZ-2010

Kódové označení: MAN

Praha 22. září 2010

Počet listů: 18

Manipulace se zvířaty při mimořádných událostech

Obsah

1.Charakteristika vzdělávacího programu	3
2.Cíle vzdělávání	3
3.Kompetence absolventa	3
4.Časová dotace	4
5.Podmínky pro zařazení	4
6.Materiální zajištění studujících	4
7.Ukončení vzdělávacího programu	5
8.Učební osnovy vzdělávacího programu	6
1 - Organizační záležitosti, úvod k dané problematice	7
2 - Obecné zásady taktiky zásahu při organizování s přítomností zvířat	8
3 - Předpisy na ochranu zvířat	9
4 - Bezpečnost práce při zacházení se zvířaty	10
5 - Obecné zásady etologie	11
6 - První pomoc pro zvířata, usmrcování zvířat při mimořádných událostech	12
7 - Přenosné choroby zvířat a opatření proti jejich přenosu	13
8 -Technologické systémy a stáje pro zvířata	14
9 - Přeprava zvířat	15
10 - Jednotlivé druhy zvířat	16
11 - Závěrečný souhrn	18

1. Charakteristika vzdělávacího programu

Vzdělávací program „Manipulace se zvířaty při mimořádných událostech“ je určen pro příslušníky HZS ČR. Jedná se o přípravu příslušníků na činnosti ve vztahu k zásahové činnosti jednotek PO (viz Bojový řád jednotek PO - metodické listy č. 20 kapitoly N a č. 28 kapitoly P), kdy dochází k záchraně nebo evakuaci zvířat.

2. Cíle vzdělávání

Absolvent se dovede orientovat v právních předpisech upravujících ochranu zvířat ve vztahu k zásahové činnosti jednotek PO, zná základní metody a způsoby záchranu různých druhů zvířat a manipulace se zvířaty s přihlédnutím na etologii a biologické údaje převažujících druhů. Je schopen problematiku objasnit v rámci pravidelné odborné přípravy příslušníků ve své jednotce a je schopen řídit zásah nebo poradit veliteli zásahu v uvedené oblasti.

3. Kompetence absolventa

Ve vzdělávacím programu Manipulace se zvířaty při mimořádných událostech absolvent získává zejména tyto odborné profesní kompetence:

- orientuje se v problematice vztahu člověk zvíře z hlediska historie, současnosti, zahraničí,
- zná obecné zásady taktiky zásahu při organizování zásahu s přítomností zvířat,
- je seznámen s vybranými ustanoveními právních předpisů na ochranu zvířat,
- má základní znalosti bezpečnosti práce při zacházení se zvířaty,
- zná obecné základy etologie a biologické údaje převažujících druhů hospodářských zvířat u nás,
- zná první pomoc pro zvířata a obecnou problematiku použití usmrcování zvířat při mimořádných událostech,
- je seznámen s principy přenosných chorob zvířat a opatření proti jejich přenosu na člověka,
- je seznámen s technologickými systémy, stáji pro zvířata, nebezpečím použitých technologií ustájení a chovu,
- má základní informace o přepravě zvířat a o zásadách při jejich transportu.

4. Časová dotace

Předmět	Počet hodin
Organizační záležitosti, úvod k dané problematice	1
Obecné zásady taktiky zásahu při organizování s přítomností zvířat	2
Předpisy na ochranu zvířat	1
Bezpečnost práce při zacházení se zvířaty	2
Obecné základy etologie	2
První pomoc pro zvířata, usmrcování zvířat při mimořádných událostech	1
Přenosné choroby zvířat a opatření proti jejich přenosu	2
Technologické systémy a stáje pro zvířata	1
Přeprava zvířat	1
Jednotlivé druhy zvířat	
- skot, koně	5
- prasata, ovce, kozy	5
- drůbež, králíci	3,5
- psi, kočky, kožešinová zvířata	3
- volně žijící zvířata a ZOO zvířata	4,5
- terarijní zvířata	3
Závěrečný souhrn	2
Závěrečný test	1
Rezerva ředitele vzdělávacího zařízení	
CELKEM	40 hodin

V pravomoci ředitele vzdělávacího zařízení je možnost úpravy obsahu učiva do 10 % rozsahu.

Pozn.: 1 hodina = 1 vyučovací hodina v rozsahu 45 minut.

5. Podmínky pro zařazení

Vzdělávací program je určen pro příslušníky HZS ČR s odbornou způsobilostí danou vzdělávacím programem taktické řízení a vyšším a vykonávajícím službu v jednotce HZS kraje.

6. Materiální zajištění studujících

Studující vzdělávacího programu musí mít u sebe doklady a vybavení pro účely výuky a pobytu ve vzdělávacím zařízení a musí být vybaven naturálními náležitostmi následovně:

6.1. Doklady

- osvědčení o absolvování kurzu nástupní odborný výcvik nebo taktické řízení I a případně i vyšší v oblasti výkonu služby jednotek PO a IZS,
- osobní doklady,
- služební průkaz,
- průkaz pojištěnce,
- potvrzení o zdravotní způsobilosti k vykonání vzdělávacího programu.

6.2. Vybavení pro účely výuky

- sešity,
- psací a kreslicí potřeby.

6.3. Naturální náležitosti

- pracovní stejnokroj II s čepicí,
- triko šedé s krátkými nebo dlouhými rukávy,
- hasičská přilba, zásahové rukavice, zásahový oděv, zásahová obuv,
- pracovní rukavice.

Vzdělávací zařízení může vyžadovat popřípadě i další náležitosti, které budou uvedeny v povolání do vzdělávacího programu.

7. Ukončení vzdělávacího programu

Ukončení vzdělávacího programu Manipulace se zvířaty při mimořádných událostech se provádí formou závěrečného testu.

Závěrečná zkouška se koná před zkušební komisí jmenovanou ředitelem vzdělávacího zařízení.

7.1. Závěrečná zkouška vzdělávacího programu

Závěrečná zkouška se provádí formou písemného testu, který obsahuje 24 otázek hodnocených jedním bodem.

Studující odpovídá na otázky tak, že z nabídky možných odpovědí u každé otázky zvolí odpověď, kterou považuje za správnou.

Výkon studujícího je při závěrečné zkoušce hodnocen výrokem „prospěl(a)“, pokud v testu získal minimálně 19 bodů.

7.2. Doklad o ukončení vzdělávacího programu

Dokladem o absolvování vzdělávacího programu je Potvrzení o absolvování specializačního kurzu.

Tyto učební osnovy nabývají účinnosti dnem schválení.

8. Učební osnovy vzdělávacího programu

Vysvětlivky

- U** - učebna
- T** - teorie
- P** - praktická cvičení
- Pu** - praktická ukázka

1 - Organizační záležitosti, úvod k dané problematice**Počet vyučovacích hodin v předmětu:****1****Pojetí vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět Organizační záležitosti, úvod k dané problematice je koncipován tak, aby studující získal úvodní informace z problematiky oblasti z manipulace se zvířaty při mimořádných událostech.

Absolvent předmětu Organizační záležitosti, úvod k dané problematice

je seznámen s denním řádem vzdělávacího zařízení, ve kterém se vzdělávací program koná, je seznámen s úvodem k dané problematice z hlediska historického přehledu až po současnou aktuální problematiku a zahraniční zkušenosti.

Předmět: 1 Organizační záležitosti, úvod k dané problematice						Počet hodin: 1	
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky		
1.1.	1	U	T	Denní řád vzdělávacího zařízení			
1.2.		U	T	Vztah člověk, zvíře, historický přehled, současná aktuální problematika, informace o zahraničních zkušenostech, zabezpečení problematiky v zemích EU apod.			

2 – Obecné zásady taktiky zásahu při organizování s přítomností zvířat**Počet vyučovacích hodin v předmětu:****2****Pojetí vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět Obecné zásady taktiky zásahu při organizování s přítomností zvířat je koncipován tak, aby studující získal znalosti z oblasti taktiky zásahu při organizování zásahu s přítomností zvířat.

Absolvent předmětu Obecné zásady taktiky zásahu při organizování s přítomností zvířat

- je seznámen s předpisy souvisejícími s taktikou zásahu při organizování zásahu s přítomností zvířat,
- ovládá postupy a hlavní úkoly jednotek PO při záchraně zvířat, principy záchrany zvířat a směry nasazení jednotek PO,
- zná specializované základní materiálně technické vybavení jednotky,
- orientuje se v součinnosti IZS a součinnosti s orgány státní správy při zajištění zvířat,
- má znalosti o dokumentaci zásahu.

Předmět: 2 Obecné zásady taktiky zásahu při organizování s přítomností zvířat Počet hodin: 2					
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
2.1.	0,5	U	T	Související přepisy	
2.2.	1	U	T	Hlavní úkoly jednotky PO při záchraně zvířat, princip záchrany zvířat, směry nasazení jednotek, specializované základní materiálně technické vybavení jednotky, součinnost v IZS a součinnost s orgány státní správy při zajištění zvířat	
2.3.	0,5	U	T	Dokumentace o zásahu	

3 – Předpisy na ochranu zvířat**Počet vyučovacích hodin v předmětu:****1****Pojetí vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět Předpisy na ochranu zvířat je koncipován tak, aby studující získal znalosti z oblasti právních předpisů na ochranu zvířat.

Absolvent předmětu Předpisy na ochranu zvířat

- je seznámen s historickým přehledem týkajícím se předpisů na ochranu zvířat,
- je seznámen s vybranými ustanoveními právních předpisů na ochranu zvířat v ČR.

Předmět: 3 Předpisy na ochranu zvířat		Počet hodin: 1			
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
3.1.	0,5	U	T	Historický přehled	
3.2.	0,5	U	T	Předpisy na ochranu zvířat v ČR - zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, - zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, - zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů, - informace o předpisech (základních Evropských dohodách) Rady Evropy	

4 – Bezpečnost práce při zacházení se zvířaty**Počet vyučovacích hodin v předmětu:****2****Pojetí vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět Bezpečnost práce při zacházení se zvířaty je koncipován tak, aby studující získal znalosti z oblasti bezpečnosti práce při zacházení se zvířaty, jejich péči o ně a informace o ochranných pomůckách při zacházení se zvířaty.

Absolvent předmětu Bezpečnost práce při zacházení se zvířaty

- je seznámen s předpisy souvisejícími s bezpečností práce při zacházení se zvířaty,
- orientuje se v problematice zacházení se zvířaty ve vztahu člověk zvíře,
- je seznámen se zásadami péče o zvířata,
- zná obecné zásady při zacházení se zvířaty a s tím související ochranné pomůcky.

Předmět: 4 Bezpečnost práce při zacházení se zvířaty Počet hodin: 2					
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
4.1.	0,5	U	T	Související předpisy	
4.2.	0,5	U	T	Vztah člověk a zvíře – zacházení se zvířaty	
4.3.	0,5	U	T	Záchrana zvířat – zásady péče o zvířata	
4.4.	0,5	U	T	Obecné zásady zacházení se zvířaty – ochranné pomůcky	

5 - Obecné základy etologie**Počet vyučovacích hodin v předmětu:****2****Pojetí vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět Obecné základy etologie seznámí studujícího s chováním zvířat, jejich obrannou reakcí a vlivem mimořádných událostí na jejich chování.

Absolvent předmětu Obecné základy etologie

- je seznámen s chováním zvířat a jejich základními druhovými rozdíly,
- je seznámen s obrannými reakcemi zvířat a vlivem domestikace na jejich chování,
- zná vliv mimořádných událostí na chování zvířat.

Předmět:		5 Obecné základy etologie		Počet hodin: 2	
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
5.1.	2	U	T	Chování zvířat, fyziologické chování zvířat – základní druhové rozdíly	
5.2.		U	T	Obranné reakce zvířat, vlivy domestikace na chování zvířat	
5.3.		U	T	Vliv mimořádných situací na chování zvířat – význam zátěže – stresu zvířat v mimořádných situacích	

6 – První pomoc pro zvířata, usmrcování zvířat při mimořádných událostech**Počet vyučovacích hodin v předmětu:****1****Pojetí vyučovacího předmětu**

Vyučovací předmět První pomoc pro zvířata, usmrcování zvířat při mimořádných událostech seznámí studujícího se zásadami první pomoci zejména, které lze v celé šíři uplatnit pouze při záchraně jednotlivých kusů a především u malých zvířat.

Absolvent předmětu První pomoc pro zvířata, usmrcování zvířat při mimořádných událostech

- zná zásady první pomoci,
- má základní informace o usmrcování zvířat při mimořádných událostech.

Předmět: 6 První pomoc pro zvířata, usmrcování zvířat při mimořádných událostech Počet hodin: 1					
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
6.1.	0,5	U	T	Zásady první pomoci zhroucení a šok, nehody, resuscitace, dávení a cizí předměty, otravy, vnější poranění, ovazování ran, popáleniny a další poranění ostatní mimořádné příhody	
6.2.	0,5	U	T	Usmrcování zvířat	

7 – Přenosné choroby zvířat a opatření proti jejich přenosu**Počet vyučovacích hodin v předmětu:****2****Pojetí vyučovacího předmětu**

Cílem vyučovacího předmětu Přenosné choroby zvířat a opatření proti jejich přenosu je seznámit studujícího se základními riziky pro zdraví člověka, ochrannými veterinárními opatřeními proti přenosu nálezů zvířat a zásahy při vyhlášení mimořádných veterinárních opatřeních.

Absolvent předmětu Přenosné choroby zvířat a opatření proti jejich přenosu

- zná rizika pro zdraví člověka,
- má základní informace o ochranných veterinárních opatřeních proti přenosu nálezů zvířat,
- je seznámen se zásahy při vyhlášení mimořádných veterinárních opatřeních.

Předmět: 7 Přenosné choroby zvířat a opatření proti jejich přenosu					Počet hodin: 2
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
7.1.	2	U	T	Rizika pro zdraví člověka (zoonózy), ochranná veterinární opatření proti přenosu nálezů zvířat, zásahy při vyhlášení mimořádných veterinárních opatřeních	

8 – Technologické systémy a stáje pro zvířata**Počet vyučovacích hodin v předmětu:****1****Pojetí vyučovacího předmětu**

Cílem vyučovacího předmětu Technologické systémy a stáje pro zvířata je seznámit studujícího se základními předpisy souvisejícími s technickými systémy a stáji pro zvířata, včetně rozdělení stájí, preventivních požadavků na bezpečnost staveb a rizik technologických systémů při mimořádných událostech.

Absolvent předmětu Technologické systémy a stáje pro zvířata

- je seznámen s předpisy souvisejícími s technologickými systémy a stáji pro zvířata,
- orientuje se v problematice rozdělení stájí dle druhů zvířat,
- má základní informace o preventivních požadavcích na bezpečnost staveb a technologií,
- je seznámen s technologickými systémy a jejich riziky při mimořádných událostech.

Předmět: 8 Technologické systémy a stáje pro zvířata Počet hodin: 1					
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
8.1.	1	U	T	Související předpisy	
8.2.		U	T	Rozdělení stájí podle umístění, konstrukce a určení pro různé druhy zvířat	
8.3.		U	T	Preventivní požadavky na bezpečnost staveb a technologií	
8.4.		U	T	Technologické systémy a jejich rizika při mimořádných událostech	

9 – Přeprava zvířat**Počet vyučovacích hodin v předmětu:****1****Pojetí vyučovacího předmětu**

Cílem vyučovacího předmětu Přeprava zvířat je seznámit studujícího se základními předpisy souvisejícími s přepravou zvířat. Dále s přípravou transportu, nakládáním a vkládáním zvířat a přepravou zvířat při mimořádných událostech.

Absolvent předmětu Přeprava zvířat

- je seznámen s předpisy souvisejícími s přepravou zvířat,
- orientuje se v problematice přípravy transportu, nakládání a vykládání zvířat,
- má základní informace o přepravě zvířat za mimořádných podmínek.

Předmět: 9 Přeprava zvířat						Počet hodin: 1	
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky		
9.1.	1	U	T	Související předpisy			
9.2.		U	T	Příprava transportu – vhodné dopravní prostředky, použití mimořádných prostředků (přepravní čluny apod.)			
9.3.		U	T	Nakládání a vykládání zvířat			
9.4.		U	T	Přeprava zvířat za mimořádných podmínek			

10 – Jednotlivé druhy zvířat

Počet vyučovacích hodin v předmětu:

24

Pojetí vyučovacího předmětu

Cílem vyučovacího předmětu Jednotlivé druhy zvířat je seznámit studujícího se základními biologickými údaji, etologií, zacházením se zvířaty, nebezpečím použitých technologií a zásad při transportu dle jednotlivých druhů zvířat.

Absolvent předmětu Jednotlivé druhy zvířat

- je seznámen se základními biologickými údaji jednotlivých druhů zvířat.
- je seznámen s etologií a zacházením se zvířaty dle jednotlivých druhů zvířat,
- je seznámen se základními s nebezpečím použitých technologií a zásad při transportu dle jednotlivých druhů zvířat.

Předmět: 10		Jednotlivé druhy zvířat		Počet hodin:	24
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
10.1.	2 3	U U	T P	skot, koně - základní biologické údaje, etologie, zacházení se zvířaty, nebezpečí použitých technologií při transportu	
10.2.	2 3	U U	T P	prasata, ovce, kozy - základní biologické údaje, etologie, zacházení se zvířaty, nebezpečí použitých technologií, zásady při transportu	
10.3.	1,5 2	U U	T P	drůbež, králíci - základní biologické údaje, etologie, zacházení se zvířaty, nebezpečí použitých technologií, zásady při transportu	
10.4.	1 2	U U	T P	psi, kočky, kožeštinová zvířata - základní biologické údaje, etologie, zacházení se zvířaty, nebezpečí použitých technologií, zásady při transportu	
10.5.	1,5 3	U U	T Pu	volně žijící zvířata a ZOO zvířata - základní biologické údaje, etologie, zacházení se zvířaty, nebezpečí použitých technologií, zásady při transportu	
10.6.	1 2	U U	T Pu	terarijní zvířata - základní biologické údaje, etologie, zacházení se zvířaty, nebezpečí použitých technologií, zásady při transportu	

11 – Závěrečný souhrn**Počet vyučovacích hodin v předmětu:****2****Pojetí vyučovacího předmětu**

Cílem vyučovacího předmětu Závěrečný souhrn je, aby si studující zopakoval a prohloubil znalosti získané v průběhu předcházejících vyučovacích předmětů.

Absolvent předmětu Závěrečný souhrn

- orientuje se v problematice vztahu člověk zvíře z hlediska historie, současnosti, zahraničí,
- zná obecné zásady taktiky zásahu při organizování zásahu s přítomností zvířat,
- je seznámen s vybranými ustanoveními právních předpisů na ochranu zvířat,
- má základní znalosti bezpečnosti práce při zacházení se zvířaty,
- zná obecné základy etologie a biologické údaje převažujících druhů hospodářských zvířat u nás,
- zná první pomoc pro zvířata a obecnou problematiku použití usmrcování zvířat při mimořádných událostech,
- je seznámen s principy přenosných chorob zvířat a opatření proti jejich přenosu na člověka,
- je seznámen s technologickými systémy, stáji pro zvířata, nebezpečím použitých technologií ustájení a chovu,
- má základní informace o přepravě zvířat a o zásadách při jejich transportu.

Předmět: 11 Závěrečný souhrn				Počet hodin: 2	
Téma číslo	Počet hodin	Místo výuky	Způsob výuky	Téma výuky	Poznámky
11.1.	2	U	T	Opakovací seminář	